TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2005. gada 15. decembrī *

Lieta C-26/04

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 226. pantam, ko 2004. gada 27. janvārī cēla

Eiropas Kopienu Komisija, ko pārstāv G. Valero Hordana [*G. Valero Jordana*], pārstāvis, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Spānijas Karalisti, ko pārstāv E. Brakehaiss Konesa [*E. Braquehais Conesa*], pārstāvis, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja.

* Tiesvedības valoda — spāņu.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs P. Janns [*P. Jann*], tiesneši K. Šīmans [*K. Schiemann*], N. Kolnerika [*N. Colneric*], H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*] (referents) un E. Levits,

ģenerāladvokāts F. Dž. Džeikobss [*F. G. Jacobs*],
sekretārs R. Grass [*R. Grass*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus tiesas sēdē 2005. gada 7. jūlijā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Savā prasības pieteikumā Eiropas Kopienu Komisija lūdz Tiesu atzīt, ka, pirmkārt, oficiāli nenosakot par peldvietām pludmales "*Vilela/A Videira*", "*Niño do Corvo*" un "*Canabal*", kas atrodas Moaņas [*Moaña*] municipalitātē Galīsijas autonomā reģiona provincē Pontevedrā, un, otrkārt, neizstrādājot programmu piesārņojuma samazināšanai Ria de Vigo [*Ría de Vigo*], Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek attiecīgi Padomes 1975. gada 8. decembra Direktīvas 76/160/EEK par

peldvietu ūdens kvalitāti 4. panta 1. punkts (OV 1976, L 31, 1. lpp.) un Padomes 1979. gada 30. oktobra Direktīvas 79/923/EEK par kvalitātes prasībām ūdeņiem, no kuriem iegūst čaulgliemjus, 5. pants (OV L 281, 47. lpp.).

Atbilstošās tiesību normas

2 Direktīvas 76/160 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā ir noteikts, ka "peldvietu ūdens" nozīmē:

"visu tekošo vai stāvošo saldūdeni vai tā daļas un jūras ūdeni, kurā:

— peldēšanos skaidri atļāvušas katras dalībvalsts kompetentās iestādes

vai

— peldēšanās nav aizliegta un parasti to dara liels skaits peldētāju".

3 Saskaņā ar šīs direktīvas 3. panta 1. punktu dalībvalstis visām peldvietām vai katrai peldvietai atsevišķi nosaka direktīvas pielikumā doto parametru, kas attiecas uz peldvietu ūdeni, lielumus.

4 Minētās direktīvas 4. panta 1. punktā ir noteikts:

"Dalībvalstis veic visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka 10 gadu laikā kopš šīs direktīvas paziņošanas peldvietu ūdens kvalitāte atbilst saskaņā ar 3. pantu noteiktajām robežvērtībām."

5 Direktīvas 79/923 1. pantā ir precizēts:

"Šī direktīva attiecas uz to ūdeņu kvalitāti, no kuriem iegūst čaulgliemjus, un ir piemērojama piekrastes ūdeņiem un sālsūdeņiem, kas dalībvalstīs atzīti par aizsargājamiem vai uzlabojamiem, lai veicinātu čaulgliemju (divvāku gliemju un vēderkāju) dzīvību un vairošanos un tā palīdzētu nodrošināt augstu kvalitāti čaulgliemju produktiem, kurus cilvēki tieši lieto uzturā."

6 Saskaņā ar šīs direktīvas 4. panta 1. punktu:

"Ūdeņus, no kuriem iegūst čaulgliemjus, dalībvalstis pirmo reizi nosaka divu gadu laikā pēc šīs direktīvas paziņošanas."

7 Šīs direktīvas 5. pantā ir paredzēts:

"Dalībvalstis izstrādā programmas piesārņojuma samazināšanai un nodrošina to, ka sešus gadus pēc tam, kad ūdeņi saskaņā ar 4. pantu noteikti kā čaulgliemju iegūšanas ūdeņi, atbilst gan vērtībām, ko dalībvalstis noteikušas saskaņā ar 3. pantu, gan piezīmēm pielikuma G un I slejā."

8 Direktīvas 79/923 pielikumā, 10. parametrā ar nosaukumu "Fekālās koliformas/100 ml", ir norādīta atskaites vērtība, kas ir "≤300 čaulgliemju mīkstumā un iekščaulas šķidrumā". Šī vērtība ir norādīta minētā pielikuma G slejā, kas saskaņā ar šīs direktīvas 3. panta 2. punktu liecina, ka šī vērtība dalībvalstīm principā ir orientējoša, nevis obligāta.

9 Taču zemteksta piezīmē 1. lappusē, kas attiecas uz 10. parametru, ir noteikts: "Kamēr nav pieņemta direktīva par to patērētāju aizsardzību, kas lieto čaulgliemju produktus, tomēr ir svarīgi ievērot šīs vērtības ūdeņos, kuros dzīvo čaulgliemji, ko cilvēki lieto uzturā tieši."

10 Tā kā "Akta par Spānijas Karalistes un Portugāles Republikas pievienošanās nosacījumiem un Līgumu pielāgojumiem" (OV 1985, L 302, 23. lpp.) 395. pantā nav paredzēta nekāda atkāpe no Direktīvām 76/160 un 79/923 Spānijas Karalistes interesēs, Spānijas peldvietu ūdens kvalitātei kopš 1986. gada 1. janvāra ir jāatbilst obligātajām robežvērtībām, kas noteiktas Direktīvā 76/160, un tai līdz 1987. gada 30. oktobrim bija jāizstrādā Direktīvas 79/923 5. pantā paredzētās programmas.

Pirmstiesas procedūra

11 Uzskatot, ka Spānijas Karaliste nebija izpildījusi savus pienākumus, ko tai uzlika Direktīvas 76/160 un 79/923, Komisija pret šo dalībvalsti uzsāka EKL 226. pantā paredzēto procedūru par valsts pienākumu neizpildi, tai 2001. gada 25. janvārī nosūtot brīdinājuma vēstuli.

12 Uzskatot, ka Spānijas valdības atbildē uz brīdinājuma vēstuli izvirzītie argumenti nav pieņemami, Komisija 2002. gada 1. jūlijā nosūtīja argumentētu atzinumu, kurā tā aicināja Spānijas Karalisti veikt vajadzīgos pasākumus šo pienākumu izpildei divu mēnešu termiņā pēc šī atzinuma paziņošanas.

13 Tā kā Spānijas Karaliste uz šo argumentēto atzinumu neatbildēja, Komisija cēla šo prasību.

Par prasību

Par pirmo iebildumu, kas attiecas uz Direktīvas 76/160 pārkāpumu

14 Kā Komisija norāda savā replikā, pirmajā iebildumā tā pārmet Spānijas Karalistei valsts pienākumu neizpildi nevis tāpēc, ka tā neievēroja obligātās robežvērtības, kas noteiktas Direktīvā 76/160, bet gan nenoteica par peldvietām trīs pludmales Galīsijā.

15 Taču Direktīvas 76/160 4. panta 1. punktā nav skaidri paredzēts dalībvalstu pienākums pludmales un citas vietas oficiāli noteikt par peldvietām.

16 Turpretim šīs direktīvas 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā ir noteikts, ka peldvietu ūdens nozīmē vai nu to ūdeni, kurā peldēšanos nepārprotami ir atļāvušas katras dalībvalsts kompetentās iestādes, vai to, kurā peldēšanās nav aizliegta un kur parasti to dara liels skaits peldētāju. No šīs definīcijas otrās daļas izriet, ka dalībvalstis drīkst pieļaut peldēšanos zināmos ūdeņos, tos obligāti nenosakot par peldvietām.

17 Kā ģeneráladvokāts atzīmē secinājumu 14. punktā, to, ka Direktīvā 76/160 nav paredzēts pienākums oficiāli kvalificēt attiecīgos ūdeņus, izceļ tas, ka citas direktīvas, kas attiecas uz vides aizsardzību un cilvēku veselību, ietver normas, ar kurām dalībvalstīm ir skaidri uzlikts pienākums līdz noteiktam datumam oficiāli noteikt vai identificēt attiecīgās vietas vai ūdeņus.

18 Tādējādi Direktīvas 76/160 4. panta 1. daļā dalībvalstīm nav uzlikts pienākums oficiāli noteikt peldvietas, kā to apgalvo Komisija.

19 Tādējādi pirmais iebildums nav pamatots, un tāpēc tas ir noraidāms.

Par otro iebildumu, kas attiecas uz Direktīvas 79/923 5. panta pārkāpumu

20 Lietas dalībniekiem nav domstarpību par to, ka Spānijas Karaliste atbilstoši Direktīvas 79/923 4. pantam bija noteikusi, ka Ria de Vigo ūdeņi ir ūdeņi, no kuriem iegūst čaulgliemjus.

21 Spānijas Karaliste savā iebildumu rakstā, pirmkārt, apgalvo, ka minētās direktīvas piemērošanas joma, kas ir noteikta tās 1. pantā, ir ierobežota tikai attiecībā uz ūdeņiem, kuros dzīvo tādi čaulgliemji, "kurus cilvēki tieši lieto uzturā". Direktīvai esot tikai viens mērķis — uzlabot ūdeņu kvalitāti, kas paredzēta tādu gliemju kultivēšanai, kurus cilvēki tieši lieto uzturā. Pēc Spānijas Karalistes domām, nevienā no Ria de Vigo apgabaliem netiek ražoti gliemeži, kurus cilvēki tieši lieto uzturā. Ria de Vigo faktiski tiek ražoti tikai tādi gliemeži, kuri tiek attīrīti un pirms lietošanas uzturā no jauna ievietoti ūdenī. Tādējādi Direktīvā 79/923 noteikto atskaites vērtību neievērošana nav šīs direktīvas 5. panta pārkāpums.

22 Šim argumentam nevar piekrist. Direktīvas 79/923 1. pantā ir paredzēts, ka tā ir piemērojama piekrastes ūdeņiem un sālsūdeņiem, kas dalībvalstīs atzīti par aizsargājamiem vai uzlabojamiem, lai veicinātu čaulgliemju dzīvību un vairošanos "un tā palīdzētu nodrošināt augstu kvalitāti čaulgliemju produktiem, kurus cilvēki tieši lieto uzturā". Kā ģenerāladvokāts ir norādījis secinājumu 43. punktā, teikuma sastāvdaļa "tā palīdzētu nodrošināt augstu kvalitāti čaulgliemju produktiem, kurus cilvēki tieši lieto uzturā", nevis ierobežo direktīvas piemērošanas jomu, attiecinot to tikai uz šo mērķi, bet gan norāda, ka tai vienlaikus var būt arī cits mērķis, ko iespējams sasniegt ar šiem pašiem līdzekļiem, kur šajā ziņā būtiska ir apstākļa vārda "tā" izmantošana. No šī formulējuma izriet, ka minētā direktīva ir piemērojama visiem ūdeņiem, no kuriem iegūst čaulgliemjus, neskatoties uz to, vai tajos dzīvojošie gliemeži ir paredzēti cilvēkiem lietošanai uzturā tieši vai pēc to pārstrādes.

23 Šāda interpretācija atbilst zemteksta piezīmei 1. lappusē, kas attiecas uz Direktīvas 79/923 II pielikumā minēto 10. parametru. Šajā zemteksta piezīmē ir paredzēts, ka noteiktu laika posmu orientējošā koliformu vērtība ir jāuzskata par obligātu vērtību "ūdeņos, kuros dzīvo čaulgliemji, ko cilvēki lieto uzturā tieši". Tādējādi noteiktā vērtība saglabā savu orientējošo raksturu attiecībā uz ūdeņiem, kuros dzīvo čaulgliemji, ko cilvēki uzturā nelieto tieši, kas norāda uz to, ka šī direktīva ir piemērojama arī tādiem ūdeņiem.

24 Šāda interpretācija atbilst arī Direktīvas 79/923 mērķim, kas izriet no tās preambulas. Īpaši no šīs direktīvas preambulas pirmā, trešā, septītā un desmitā apsvēruma izriet, ka tajā ir paredzēts vispārīgi aizsargāt ūdeņus, no kuriem iegūst čaulgliemjus, neskatoties uz to, vai tajos dzīvojošie gliemeži ir vai nav paredzēti lietošanai cilvēku uzturā tieši.

25 Tādējādi saskaņā ar Direktīvas 79/923 1. pantu tā ir piemērojama Ria de Vigo ūdeņiem.

26 Spānijas Karaliste pakārtoti apgalvo, ka tā ir izstrādājusi vispārēju programmu piesārņojuma samazināšanai Ria de Vigo un programmu, kurā noteikti pasākumi pakāpeniskai piesārņojuma samazināšanai. Tādējādi Spānijas iestādes esot rīkojušās atbilstoši Direktīvas 79/923 5. pantam.

27 Komisija neapstrīd, ka šādas programmas pastāv, bet uzskata, ka tās ir vispārīgas programmas attiecībā uz notekūdeņu attīrīšanu, kas neatbilst piesārņojuma samazināšanas programmas kritērijiem īpaši attiecībā uz ūdeņiem, no kuriem iegūst čaulgliemjus, Direktīvas 79/923 5. panta izpratnē.

28 No 1996. gada 12. decembra sprieduma lietā C-298/95 Komisija/Vācija (*Recueil*, I-6747. lpp., 24. punkts) izriet, ka Direktīvas 79/923 5. pants uzliek dalībvalstīm pienākumu izveidot speciālas programmas piesārņojuma samazināšanai ūdeņos, no kuriem iegūst čaulgliemjus.

29 Tā kā Spānijas Karalistes iebildumu rakstā minētās piesārņojuma samazināšanas programmas nav speciālas programmas piesārņojuma samazināšanai ūdeņos, no kuriem iegūst čaulgliemjus, ir apstiprinājies apgalvojums par pienākumu neizpildi.

30 Tādējādi otrais Komisijas izvirzītais iebildums ir uzskatāms par pamatotu.

31 Tādējādi jāatzīst, ka, neizstrādājot programmu piesārņojuma samazināšanai ūdeņos, no kuriem iegūst čaulgliemjus, Ria de Vigo, Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek Direktīvas 79/923 5. pants.

Par tiesāšanās izdevumiem

32 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Saskaņā ar Reglamenta 69. panta 3. punkta pirmo daļu, ja abiem lietas dalībniekiem spiedums ir daļēji labvēlīgs un daļēji nelabvēlīgs vai ja pastāv izņēmuma apstākļi, Tiesa var nolemt, ka tiesāšanās izdevumi ir jāsadala vai ka lietas dalībnieki sedz savus izdevumus paši. Tā kā Komisijai un Spānijas Karalistei spriedums ir daļēji labvēlīgs un daļēji nelabvēlīgs, tās sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

1) **neizstrādājot programmu piesārņojuma samazināšanai ūdeņos, no kuriem iegūst čaulgliemjus, Ria de Vigo, Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek Padomes 1979. gada 30. oktobra Direktīvas 79/923/EEK par kvalitātes prasībām ūdeņiem, no kuriem iegūst čaulgliemjus, 5. pants;**

2) **prasību pārējā daļā noraidīt;**

3) **Eiropas Kopienu Komisija un Spānijas Karaliste sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.**

[Paraksti]